

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 10Sžk/21/2020
Identifikačné číslo spisu: 5017200098
Dátum vydania rozhodnutia: 26. mája 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:5017200098.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a sudcov prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. (sudca spravodajca) a JUDr. Mariána Trenčana v právnej veci žalobcov: 1) V. V. B., rod. B., nar. XX. Q. XXXX, 2) W. B., rod. B., nar. XX. V. XXXX, 3) T. V. B., rod. Q., nar. XX. Q. XXXX, všetci trvale bytom: B. XXXX/XX, XXX XX A. - R., všetci traja ako dedičia po nebohom poručiťovi T. Q. B., zomr. XX. F. XXXX, 4) P. S., nar. XX. V. XXXX, trvale bytom: X. XX, XXX XX A., 5) T. K. M., nar. XX. P. XXXX, X. XX, XXX XX A., všetci právne zastúpení: JUDr. Samuel Baránik, advokát, so sídlom: Podjavorinskej 7, 811 03 Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Kysucké Nové Mesto, o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy v konaní, sp. zn. Z 1038/2013, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcov 1) až 5) proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, č. k.: 25Sa/3/2020-46, zo dňa 23. apríla 2020, ECLI:SK:KSZA:2020:5017200098.2, takto

r o z h o d o l :

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

II. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žiadnemu z účastníkov konania n e p r i z n á v a náhradu trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie pred správnym súdom prvého stupňa

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadnutým uznesením, č. k. 25Sa/3/2020-46, zo dňa 23. apríla 2020, ECLI:SK:KSZA:2020:5017200098.2, postupom podľa § 261 zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v účinnom znení (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu žalobcov 1) až 5) proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Žalobcovia sa podanou žalobou doručenou 06. marca 2017 proti inému zásahu orgánu verejnej správy domáhali vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by správny súd žalovanému zakázal, aby v záznamovom konaní vedenom žalovaným pod č. Z 1083/2013, trval na vyhotovení opravy uznesenia Okresného súdu Bratislava I, v dedičskej veci po zosnulej A. B., rod. A., zo dňa 23. decembra 2011, č. k.: D 35/1993,

Dnot 3/1993, právoplatného dňa 14. februára 2013. Súčasne žiadali, aby sa žalovanému uložila povinnosť, zohľadniac právny názor uvedený v uznesení Krajského súdu v Bratislave, č. k.:10CoD/9/2016-740, zo dňa 31. augusta 2016, vykonať zápis uznesenia do katastra nehnuteľností formou záznamu. Ďalším výrokom rozsudku krajský súd žalobcom 1) až 5) a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

2. Žalovaný v konaní tvrdil, že rozhodnutie o dedičstve po poručiťke A. B., rod. A., č. k. D 35/1993, Dnot 3/1993, zo dňa 23. decembra 2011, bolo na správu katastra K. Nové Mesto doručené 10. júla 2013, ako listina na zápis do katastra nehnuteľností záznamom, vedeným pod č. Z 1038/2013. Správa katastra v konaní zistila, že údaje predmetného dedičského rozhodnutia nevychádzajú z údajov katastra nehnuteľností (konkrétne skutočnosť, že podľa LV XXXX, k. ú. K. je spoluvlastnícky podiel poručiťky pod B1 vo výške 4/24 a pod B3 vo výške 4/24 a podľa LV č. XXXX pod B1 vo výške 2x2/24). Správa katastra z tohto dôvodu listom č. Z 1038/2013, zo dňa 03. septembra 2013, dedičské rozhodnutie č. D 35/1993, Dnot 03/1993, postupom podľa § 42 ods. 5 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v účinnom znení (ďalej len „katastrálny zákon“) vrátila Okresnému súdu Bratislava I a určila lehotu 30 dní na zosúladenie údajov v predmetnej listine s údajmi katastra nehnuteľností. Údaje evidované na LV č. XXXX, LV č. XXXX, k. ú. K. ohľadne vlastníckeho práva poručiťky, každé pod B1 v podiele 4/24, sú v katastri nehnuteľností zapísané pod č. z. 865/01, zo dňa 27. júna 2001, v súlade s rozhodnutím o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov v intraviláne v k. ú. K. N. V., zo dňa 13. júna 2001, vydaného Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor pozemkový. Na LV č. XXXX sú údaje pod B3 zapísané pod B3 v podiele 3/24, na základe rozhodnutia o dedičstve, č. D 364/93, zapísaného do katastra nehnuteľností dňa 14. marca 2007, pod č. 316/07.

3. Žalobcovia listom doručeným žalovanému dňa 23. februára 2015 opätovne žiadali zápis dedičského rozhodnutia č. D 364/93, Dnot 94/93 do katastra nehnuteľností. Žalovaný listom č. 28/2015, zo dňa 25. februára 2015 odpovedal, že opravené dedičské rozhodnutie D 364/93, Dnot 94/93, nebolo doručené a z tohto dôvodu nie je možné zápis do katastra nehnuteľností vykonať. Správny súd ďalej zistil, že Krajský súd v Bratislave uznesením, č. k.: 10CoD/9/2016-740, zo dňa 31. augusta 2016, ako súd odvolací zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I, č. k.: 1D/35/1993-685, zo dňa 27. mája 2016, ktorým tento súd postupom podľa § 164 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v účinnom znení (ďalej len „OSP“) opravil uznesenie o dedičstve po poručiťke, č. I. D/35/1993, Dnot 03/1993, zo dňa 23. decembra 2011. Odvolací súd v zrušovacom uznesení skonštatoval, že okresný súd sa dopustil závažného procesného pochybenia, pretože napadnutým opravným uznesením v rozpore s § 164 OSP zmenil veľkosť podielov, ktoré dedičia nadobudli k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX a XXXX. Odvolací súd zdôraznil, že dedičské konanie je právoplatne skončené, uznesenie o prejednaní dedičstva je právoplatné a vykonateľné (záväzné).

4. Krajský súd v Žiline o správnej žalobe žalobcov rozhodol uznesením, č. k.: 25Sa/12/2017-47, zo dňa 31. júla 2017, ECLI: SK:KSZA:2017:5017200098.1, ktorým konanie podľa § 99 písm. d) SSP [zrejme správne § 99 písm. b) SSP] vzhľadom na nedostatok procesných podmienok konania zastavil. Zastavenie konania odôvodnil názorom že v konkrétnej veci nie je možné nesúlad so stavom zapísaným v katastri nehnuteľností riešiť správnu žalobou, ale ak súdny komisár rozhodol o menšom rozsahu majetku, zvyšok je novoobjavené dedičstvo a ak rozhodol o väčšom rozsahu ako vlastnil poručiť, ide o duplicitné vlastníctvo, v prípade ktorého je na mieste sporové súdne konanie a nie správna žaloba proti inému zásahu orgánov verejnej správy. Poukázal na závery uznesenia krajského súdu, č. k. 10CoD/9/2016-740, zo dňa 31. augusta 2016, v zmysle ktorého je dedičské konanie po poručiťke právoplatne skončené, t. j. uznesenie o prejednaní dedičstva je právoplatné a vykonateľné, teda záväzné, pochybenia v tomto konaní bolo možné napraviť iba v rámci riadneho a mimoriadneho prostriedku a nie opravným uznesením. Žalovaný preto správne uznesenie na zosúladenie údajov v listine s údajmi katastra nehnuteľností nezapísal záznamom do katastra nehnuteľností a zvolil postup v súlade s § 42 ods. 5 katastrálneho zákona.

5. Kasačný súd uznesením, č. k.: 10Sžk/43/2017-97, zo dňa 24. októbra 2018, kasačnú sťažnosť žalobcu proti uzneseniu krajského súdu o zastavení konania, č. k.: 25Sa/12/2017-47, ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) nálezom, č. k.: II. ÚS 179/2019-39, zo dňa 22. októbra 2019, v konaní o ústavnej sťažnosti pôvodných žalobcov 1) až 3), ktorou namietali porušenie základných práv a slobôd vyššie uvedeným uznesením kasačného súdu rozhodol tak, že 1.

základné právo T.. Q. B. (právny predchodca žalobcov 1) až 3)), P. S. a T.. K. M. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 10Sžk/43/2017, zo dňa 24. októbra 2018 porušené boli. Uznesenie Najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

7. Ústavný súd v predmetnom náleze vyslovil názor, že „ak sa po meritórnom preskúmaní veci zistí, že namietaný faktický zásah správneho orgánu nie je nezákonným, ale riadnym úradným postupom, ktorý sa zároveň úplne samozrejme a objektívne nemôže prejavíť protiprávnym ukrátením na subjektívnych právach žalobcu, je účelnejšie odvíjať argumentáciu zamietnutia žaloby od neexistencie tvrdeného protiprávneho zásahu z dôvodu jeho zákonnosti. Môže však nastať aj situácia, že namietaný postup orgánu verejnej moci je skutočne nezákonný avšak sa neprejaví vo sfére subjektívnych práv žalobcu. V takom prípade pôjde o rýdzi nedostatok aktívnej vecnej legitímácie z dôvodu, že sa v konaní preukázalo, že u žalobcu reálne nedošlo k tvrdenému ukráteniu na subjektívnych právach v súvislosti s nezákonným zásahom. Tento záver je výsledkom meritórneho prieskumu, ktorý sa musí prejavíť vo výrokovej časti zamietnutím žaloby“.

8. Ústavný súd po oboznámení sa so spisom skonštatoval, že krajský súd vec teda meritórne preskúmal a dospel k záveru, že nejde o nezákonný zásah orgánu verejnej moci do práv sťažovateľov, ale správny úradný postup, ktorému záveru mal korelovať výrok o zamietnutí žaloby ako nedôvodnej. Pokiaľ sťažovatelia poukazovali na bezvýhodiskovosť ich právnej situácie, upriamil pozornosť na obsah napadnutého uznesenia, z ktorého mal za zrejmé, že nápravu evidenčného stavu vlastníctva je toho času možné dosiahnuť konaním o určenie vlastníctva k sporným podielom a nie v rámci správneho súdnictva.

9. Najvyšší súd ako súd kasačný následne uznesením, č. k.: 10Sžk/41/2019-119, zo dňa 11. decembra 2019, v súlade so závermi nálezu Ústavného súdu opätovne preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu, č. k. 25Sa/12/2017-47, zo dňa 31. júla 2017, a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie v zmysle § 462 ods. 1 SSP. Kasačný súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že konštatovanie krajského súdu, podľa ktorého žalovaný postupoval správne, keď uznesenie okresného súdu v dedičskej veci nezapísal záznamom do katastra nehnuteľností podľa § 42 ods. 5 katastrálneho zákona nasvedčuje meritórnemu prieskumu veci. Takýto záver považoval za rozporný s výrokom o zastavení konania z dôvodu chýbajúcej procesnej podmienky konania. Pokiaľ krajský súd zotrvá na názore o potrebe zastavenia konania, bude jeho povinnosťou v odôvodnení riadne vysvetliť dôvody, zohľadniac skutkové okolnosti a relevantnú právnu úpravu, brániace vecnému prejednaniu žaloby sťažovateľov. V opačnom prípade, musí výrok rozhodnutia korešpondovať jeho odôvodneniu a faktickému postupu a uvažovaniu krajského súdu v konaní.

10. Krajský súd v napadnutom uznesení, č. k.: 25Sa/3/2020-46, zo dňa 23. apríla 2020, dospel po opätovnom preskúmaní veci k záveru, že správna žaloba žalobcov proti inému zásahu orgánu verejnej správy v konaní, sp. zn. Z 1038/2013, je nedôvodná a túto zamietol podľa § 261 SSP.

11. Správny súd po meritórnom preskúmaní veci zistil, že namietaný faktický zásah správneho orgánu (žalovaného) nie je nezákonným, ale riadnym úradným postupom, ktorý sa zároveň úplne samozrejme a objektívne nemôže prejavíť protiprávnym ukrátením na subjektívnych právach žalobcu. Dospel k presvedčivému záveru, že žalovaný správny orgán rozhodoval správne, keď sporné dedičské uznesenie nezapísal záznamom do katastra, preto mu petitom navrhovanú povinnosť nemožno uložiť. V predmetnej veci nejde o nezákonný zásah orgánov verejnej moci do práv žalobcov, ale správny úradný postup.

12. Správny súd z administratívneho spisu zistil, že správa katastra listom č. Z 1038/2013, zo dňa 03. septembra 2013, dedičské rozhodnutie č. D 35/1993, Dnot 03/1993, vrátila Okresnému súdu Bratislava I, pretože túto listinu nebolo možné zapísať do katastra nehnuteľností a určila lehotu 30 dní na zosúladenie údajov v listine s údajmi katastra nehnuteľností. Údaje evidované na LV č. XXXX, XXXX, k. ú. K. N. V. ohľadne vlastníckeho práva poručiťky, A. B., každé pod B1, v podiele 4/24, sú v katastri nehnuteľností zapísané pod č. z. 865/01, zo dňa 27. júna 2001, v súlade s ROEP-om, v intraviláne v k. ú. K. N. V., zo dňa 13. júna 2001, vydaného Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, odbor pozemkový na LV č. XXXX, pod B3, v podiele 3/24, na základe rozhodnutia o dedičstve č. D 364/93, zapísané do KN dňa 14. marca 2007, pod č. z. 316/07. Dedičské rozhodnutie č. D 364/93,

Dnot 94/93, bolo do katastra nehnuteľností zapísané 14. marca 2007, pod č. 316/07. Žalobcovia listom doručeným žalovanému dňa 23. februára 2015, opätovne žiadali o zápis dedičského rozhodnutia č. D 364/93, Dnot 94/93, do katastra nehnuteľností, ktorý však žalovaný nevykonával, pretože nedošlo k oprave dedičského rozhodnutia. V konaní vedenom pod č. Z 1038/2013, nebolo opätovne doručené dedičské rozhodnutie D 35/1993, Dnot 03/1993. Žalovaný preto listom č. Z 1038/2013, zo dňa 27. januára 2016, znova požiadal dedičský súd o zaslanie opraveného dedičského rozhodnutia vo veci č. D 35/1993, Dnot 03/1993. Žalovanému však doposiaľ nebolo doručené rozhodnutie v predmetnej dedičskej veci, ktoré by bolo možné zapísať do katastra nehnuteľností.

13. Správny súd ďalej poukázal na záver odôvodnenia rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“), nález č. k.: ÚS 179/2019-39, zo dňa 22. októbra 2019, v zmysle ktorého nápravu evidenčného stavu vlastníctva je možné dosiahnuť konaním o určenie vlastníctva sporným podielom na nehnuteľnostiach, nie v rámci správneho súdnictva. V súlade so závermi nálezu Ústavného súdu správny súd vec opätovne preskúmal a dospel k záveru, že nejde o nezákonný zásah orgánu verejnej moci (žalovaného) do práv žalobcov, ale správny úradný postup. Žalobu ako nedôvodnú preto v zmysle § 261 SSP zamietol. Navrhovanú povinnosť petitom žalovanému nemožno uložiť, žalovaný preto postupoval správne, keď sporné dedičské uznesenie nezapísal do katastra nehnuteľností.

14. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že neúspešným žalobcom náhradu trov konania nepriznal. Rovnako nepriznal náhradu trov konania žalovanému podľa § 168 SSP a contrario.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcov

15. Žalobcovia v 1) až 5) rade (ďalej len „sťažovatelia“) podali proti uzneseniu krajského súdu kasačnú sťažnosť z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP], a tiež z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP]. Kasačnému súdu navrhli, aby napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

16. Nesprávny procesný postup krajského súdu sťažovatelia odôvodnili tým, že na preskúmanie správnosti postupu žalovaného podali podľa správneho súdneho poriadku dve žaloby, každá z nich sa týkala iného zásahu (neformálneho rozhodnutia) žalovaného. Poukázali na to, že okrem tunajšieho konania bolo na krajskom súde vedené obdobné konanie pod sp. zn. 29Sa/11/2020 (pôvodne 29Sa/16/2017). Predmetom tohto súdneho konania, vedeného medzi totožnými účastníkmi konania je konanie o všeobecnej správnej žalobe v zmysle § 177 ods. 1 SSP na preskúmanie opatrenia žalovaného č. Z 1038/2013-28/13, zo dňa 07. septembra 2017, o odmietnutí vykonania záznamu v totožnom katastrálnom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto obdobnej veci rozhodol uznesením, sp. zn. 6Sžk/1/2019, zo dňa 18. februára 2020, ECLI:SK:KSZA:2018:5017200440.1 (ďalej len „uznesenie 6Sžk/1/2019“). V rozhodnutí skonštatoval, že pre žalobcov je účinným právnym prostriedkom jedine všeobecná správna žaloba, ktorou mali namietat' opatrenie žalovaného zo dňa 07. septembra 2017, nie žaloba proti zásahu orgánu verejnej správy. Vzhľadom na osobitné okolnosti prípadu bolo povinnosťou správneho súdu vyzvať žalobcov na odstránenie vady žaloby a umožniť im, aby ich právo na súdnu ochranu bolo zachované.

17. V preskúmvanej veci, totožnej z hľadiska subjektov aj právneho posúdenia (odlišnosť je len v opatrení, resp. postupe žalovaného v totožnom záznamovom konaní dedičského rozhodnutia po poručiteľke) správny súd nežiadal odstrániť vady žaloby a žalobu vecne prejednal, so záverom o správnosti postupu žalovaného. Vo výsledku tak dve skutkovo a právne obdobné konania posúdil správny súd rozdielne ako kasačný súd v obdobnej veci. Správnemu súdu sťažovatelia vytkli, že sa pred vydaním napadnutého uznesenia neoboznámil s uznesením kasačného súdu, sp. zn. 6Sžk/1/2019, napriek tomu, že išlo o skutočnosť známu súdu z úradnej činnosti. Úlohou najvyššieho súdu je usmerňovať protirečivé rozsudky [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Zielinski, Pradal, Gozales, a ďalší v. Francúzsko, sťažnosti č. 24846/94 a č. 34173/96, bod 59]. Podľa názoru ESLP je v rozpore s princípom právnej istoty, keď je najvyšší súd zdrojom hlbokých a trvajúcich inkonzistencií.

18. Nesprávne právne posúdenie veci podľa sťažovateľov spočívalo v tom, že krajský súd zamietol žalobu žalobcov z dôvodu, že úradný postup žalovaného v záznamovom konaní Z 1038/2013, považoval za zákonný a správny. Právne posúdenie však považoval za vnútorne rozporné, pretože nemožno označiť za správny postup žalovaného, žiadajúceho od žalobcov vykonať niečo objektívne nemožné a tým podmieňovať zápis vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sťažovatelia zdedili. Sťažovatelia považovali na základe právoplatných rozhodnutí súdov za objektívne nemožné dosiahnuť opravu dedičského rozhodnutia po zosn. A. B.. Za objektívne nemožnú považovali tiež možnosť domáhať sa nápravy v sporovom konaní, pretože v sporovom konaní sa rieši spor o vlastníctvo medzi dvoma subjektmi, žalobcom a žalovaným. V predmetnom konaní však žalobcovia nemajú koho žalovať, voči žiadnemu subjektu nemajú naliehavý právny záujem, pretože ich vlastnícke právo nikto nepopiera a ide iba o zápis vo vzťahu k zápisu vlastníctva po poručiiteľke. Žalobcovia tak nemôžu žalovať v sporovom konaní zosnulú predchodkyňu, ani seba samých ako právnych nástupcov poručiiteľky.

19. Nesprávnosť právneho posúdenia sťažovatelia vzhľadli aj vo vnútornej protirečivosti napadnutého uznesenia, pretože na jednej strane krajský súd uvádza, že v uznesení o dedičstve nemožno pochybenia opraviť opravným uznesením. Na strane druhej konštatuje, že žalovaný správne postupoval podľa § 42 ods. 5 katastrálneho zákona a vyzval na opravu uznesenia o dedičstve.

20. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcov nevyjadril.

III.

Relevantné právne ustanovenia

Podľa § 3 ods. 1 písm. c) SSP opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

Podľa § 3 ods. 1 písm. e) SSP na účely tohto zákona sa rozumie iným zásahom orgánu verejnej správy faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

Podľa § 252 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 252 ods. 2 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať aj určenia nezákonnosti už skončeného iného zásahu orgánu verejnej správy, ak počas jeho trvania nebolo možné podať žalobu podľa odseku 1 a rozhodnutie správneho súdu je dôležité na náhradu škody alebo inú ochranu práv žalobcu.

Podľa § 254 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch iným zásahom orgánu verejnej správy priamo zameraným alebo vykonaným proti nej, prípadne priamo dotknutá jeho následkami.

Podľa § 34 ods. 3 katastrálneho zákona na vykonanie záznamu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 469 SSP ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, krajský súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu.

IV.

Právne závery kasačného súdu

21. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v postavení kasačného súdu (ďalej len „najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“) preskúmal uznesenie správneho súdu v rozsahu podanej kasačnej sťažnosti. Jeho právomoc a príslušnosť pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení a § 11 písm. h) SSP. So zreteľom na § 439 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP kasačný súd skonštatoval, že podaná kasačná sťažnosť smeruje proti uzneseniu, voči ktorému je sťažnosť prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a včas, postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

22. Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti iného zásahu orgánu verejnej správy podľa § 252 SSP, spočívajúcom v nezapísaní záznamu dedičského rozhodnutia do katastra nehnuteľností žalovaným v záznamovom konaní vedenom pod č. Z 1038/2013. Sťažovatelia sa správnu žalobou domáhali vydania rozhodnutia, ktorým by správny súd žalovanému zakázal, aby v záznamovom konaní vedenom pod č. Z 1038/2013 trval na vyhotovení opravy uznesenia Okresného súdu Bratislava I, v dedičskej veci po poručiťke zo dňa 23. decembra 2011, č. k.: D 35/1993, Dnot 3/1993, právoplatného 14. februára 2013. Súčasne navrhli žalovanému uložiť, aby zohľadniac právny názor Krajského súdu v Bratislave v uznesení zo dňa 31. augusta 2016, č. k.: 10CoD/9/2016-740, vykonal zápis uznesenia do katastra nehnuteľností formou záznamu. K reálnemu zásahu do ich práv malo dôjsť tým, že žalovaný odmietol vykonať záznam do katastra nehnuteľností ani po doručení uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č. k.: 10CoD/9/2016-740. Do tohto momentu existovala teoretická možnosť dosiahnuť zápis vo forme opravného uznesenia. Teda až opätovným odmietnutím vykonania záznamu sa stalo odmietnutie záznamu zo strany žalovaného fakticky právne pre žalobcov nevyužiteľným. Vznikli následky zásahu, ktoré trvali do podania žaloby, pretože ku dňu podania žaloby je stále v katastri nehnuteľností vedená ako vlastníčka poručiťka, i keď dedičské konanie bolo právoplatne skončené. O odmietnutí vykonania záznamu sa dozvedeli pri nahliadnutí do dedičského spisu dňa 04. januára 2017.

23. Kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že na rozdiel od opatrenia alebo rozhodnutia má iný zásah orgánu verejnej správy čisto faktickú povahu, neprebehlo pri ňom žiadne formalizované a administratívne konanie a je výsledkom okamžitého (bezprostredného) uplatnenia oprávnenia orgánu verejnej správy na mieste samom. Nemožno tiež opomenúť, že samotný prieskum zákonnosti postupu správneho orgánu v rámci správneho konania je už súčasťou prieskumu zákonnosti rozhodnutia, resp. opatrenia orgánu verejnej správy, a preto nie je možné v rámci konania o ochrane pred iným zásahom preskúmať zákonnosť správneho konania, ktoré predchádza vydaniu administratívneho rozhodnutia resp. opatrenia. Obsah pojmu „iný zásah“ možno podpore vykladať aj negatívne, t. j. ak v danom prípade (rešpektujúc princíp subsidiarity jednotlivých prostriedkov ochrany správneho súdnictva) je možné úkon orgánu verejnej správy hodnotiť ako opatrenie, nemôže byť naplnená skutková podstata „iného zásahu“ v zmysle § 3 ods. 1 písm. e) SSP. Ak bolo v súvislosti s niektorým nezákonným konaním vydané rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, je nevyhnutné domáhať sa súdnej ochrany podľa tretej časti prvej hlavy Správneho súdneho poriadku v konaní o všeobecnej správnej žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia.

24. Sťažovatelia kasačný dôvod, spočívajúci v nesprávnom procesnom postupe krajského súdu v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) SSP založili na tvrdení o rozdielnom postupe a posudzovaní totožných vecí. Zdôraznili závery uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Sžk/1/2019, vydaného v skutkovo obdobnej veci. Kasačný súd považuje v súvislosti s námietkou o nejednotnosti rozhodovacej činnosti súdov za potrebné zdôrazniť, že predmetom konania, sp. zn. 6Sžk/1/2019, bolo rozhodnutie kasačného súdu o kasačnej sťažnosti totožných žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, č. k.: 29Sa/16/2017-115, zo dňa 25. septembra 2018. Najvyšší súd uznesenie krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačný súd je však názoru, že predmetom týchto konaní je riešenie skutkovo a právne odlišných žalôb. Predmetom tunajšieho konania je správna žaloba proti inému zásahu orgánu verejnej správy v zmysle § 252 a nasl. SSP.

25. Z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Sžk/1/2019, plynie záver, že sťažovatelia v žalobe identifikovali list Z-1038/2013-28/13, zo dňa 07.09.2019, ktorým žalovaný oznámil nemožnosť vykonania záznamu vlastníckeho práva v konaní. Správnu žalobu tak možno posudzovať ako účinný prostriedok ochrany všeobecnú správnu žalobu podľa § 177 a nasl. SSP, ktorou sa sťažovatelia domáhajú preskúmania zákonnosti opatrenia žalovaného zo dňa 07.09.2017. Dôležité je v tejto súvislosti zohľadniť na zreteľ predovšetkým závery kasačného súdu vyjadrené v bode 33 a 42. uznesenia sp. zn. 6Sžk/1/2019, nasledovne:

„33. Z obsahu žaloby kasačný súd zistil, že žalobcovia nesúhlasia s opatrením žalovaného, ktorý listom zo dňa 07.09.2017, pod označením Z 1038/2013-28/13, označený ako vec “vrátenie listiny č. D 35/1993, Dnot 03/1993“ (ďalej len „opatrenie žalovaného zo dňa 07.09.2017“ alebo „opatrenie zo dňa

07.09.2017“), ktorým žalovaný ako správny orgán oznámil žalobcom, že nie je možné do katastra nehnuteľností zapísať skutočnosti vyplývajúce z uznesenia č. D 35/1993, Dnot 03/1993, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 10.07.2013, pod položkou č. Z 1038/2013. Súčasne v opatrení žalovaný oznámil žalobcom, že uznesenie nie je možné zapísať do katastra nehnuteľností, nakoľko poručiteľka A. B., rod. A., je na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. K. N. V., evidovaná v podiele 3/24 pod B3 a na liste vlastníctva č. XXXX je poručiteľka evidovaná iba v podiele 4/24 pod B1, v katastrálnom území K. N. V.. Súčasne poukazovali, že postupoval v súlade s upozornením prokurátora č. Pd 147/14/551-2 zo dňa 07.08.2017, podľa ktorého má katastrálny odbor postupovať podľa § 36a katastrálneho zákona a vrátiť tomu (listiny týkajúce sa D konania pozn. kasačného súdu) komu právo podľa predmetnej listiny svedčí. Súčasne vyzval žalovaný žalobcov na podanie žaloby na určenie vlastníckeho práva a oznámil žalobcom, že plomba ohľadne konania Z 1038/2013, bude zrušená z evidencie katastra nehnuteľností.“

„42. V prejednávanej veci je rozhodná skutočnosť, že opatrenie žalovaného ako orgánu verejnej správy bolo vydané 07.09.2017 (za účinnosti 2017). List žalovaného zo dňa 07.09.2017 je treba jednoznačne považovať za opatrenie orgánu verejnej správy, vzhľadom na jeho obsah, ktorý zasahuje do práv, právom chránených záujmov žalobcov. Podľa kasačného súdu relevantným a účinným inštitútom právnej ochrany žalobcov, za ich skutkovej a právnej situácie, nemohol byť postup podľa § 252 a nasl. SSP, nakoľko sa nejednalo o iný zásah orgánu verejnej správy v zmysle definície iného zásahu upraveného v § 3 ods. 1 písm. e) SSP. Na tomto závere nemôže zmeniť ani skutočnosť, že list žalovaného zo dňa 07.09.2017 (opatrenie) nebol vydaný v správnom konaní, keď navyše v konaní o zázname a poznámke sa neaplikujú ustanovenia zákona o správnom konaní (§ 34 ods. 3, § 40 zákona č. 162/1995 Z. z.).“

26. Kasačný súd po oboznámení sa s vyššie uvedeným rozhodnutím považuje za nepochybné, že sťažovatelia sa v konaní, vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 29Sa/11/2020, domáhajú ochrany svojich práv v záznamovom konaní na odlišnom skutkovom základe, a tiež použitím odlišného druhu správnej žaloby. V tunajšom konaní sa žalobcovia žalobou proti inému zásahu domáhajú ochrany proti postupu žalovaného, spočívajúceho v nezapísaní vlastníckeho práva záznamom. Žalovaný sťažovateľov v priebehu konania o zápis vlastníckeho práva záznamom podľa § 34 a nasl. Katastrálneho zákona vyzval na opravu dedičského rozhodnutia, na podklade ktorého sa sťažovatelia domáhali zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Žalobným petitom sťažovatelia súd v podstate žiadali o uloženie zákazu žalovanému požadovať opravu dedičského rozhodnutia. V konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 29Sa/11/2020, sa žalobcovia všeobecnou správnu žalobou domáhajú preskúmania opatrenia žalovaného zo dňa 07.09.2017, č. Z 1038/2013-28/13, ktorým rozhodol o odmietnutí vykonania záznamu v totožnom katastrálnom konaní. Sťažnostnú námietku založenú na vytváraní právnej neistoty a inkonzistencií postupom a rozhodnutím správneho súdu tak kasačný súd považoval za nedôvodnú (rozsudky ESLP Beian v. Rumunsko č. 30658/05, Driha v. Rumunsko č. 29556/02).

27. Poukázaním na rozdiely v predmete súdnych konaní prejednávaných na podklade dvoch rôznych správnych žalôb kasačný súd zodpovedal aj otázku dôvodnosti správnej žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej moci. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na názor vyslovený v náleze Ústavného súdu, sp. zn. ÚS 179/2019-39,) v zmysle ktorého ak sa po meritórnom preskúmaní veci zistí, že namietaný faktický zásah správneho orgánu nie je nezákonným, ale riadnym úradným postupom, ktorý sa zároveň objektívne nemôže prejaviť protiprávnym ukrátením na subjektívnych právach žalobcu, je účelnejšie odvíjať argumentáciu žaloby od neexistencie tvrdeného protiprávneho zásahu z dôvodu jeho zákonnosti.

28. Kasačný súd sa vzhľadom na konštatované stotožnil so závermi, že v prejednávanej veci nešlo o iný zásah orgánu verejnej správy v zmysle § 3 ods. 1 písm. e) SSP, ale o riadny úradný postup a administratívne konanie, vedené v rámci výkonu pôsobnosti žalovaného na úseku správy katastra nehnuteľností. Predmetné konanie bolo ukončené vydaním opatrenia žalovaného o odmietnutí vykonania zápisu dedičských rozhodnutí Z - 1038/2013 - 28/13, zo dňa 07.09.2017. Opatrenie zo dňa 07.09.2017, ktorým bolo zavŕšené dotknuté záznamové konanie, je predmetom súdneho prieskumu v samostatnom súdnom konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 29Sa/11/2020.

29. V súvislosti s námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, spočívajúcom v nemožnosti riešiť vec v civilnom sporovom konaní, touto sa kasačný súd vzhľadom na nepreukázanie existencie nezákonnosti iného zásahu orgánu verejnej správy v správnom konaní nezaoberal. Je

potrebné však zdôrazniť, že v zmysle § 469 SSP bol správny súd viazaný právnym názorom kasačného súdu, ktorý rozhodol o zrušení napadnutého rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie. Taktiež bol krajský súd v konaní viazaný názormi Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovenými v náleze, č. k. II. ÚS 179/2019-39, zo dňa 22. októbra 2019. Nespornou skutočnosťou je, že sťažovatelia boli v konaní či už v rámci jednotlivých úkonov orgánov verejnej správy ako aj v rozhodnutiach konajúcich súdov opakovane odkazovaní na nápravu evidenčného stavu v civilnom konaní.

Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

30. Kasačný súd tak kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú v súlade s § 461 SSP zamietol. V zmysle vyššie uvedených skutočností dospel k názoru, že správny súd postupoval správne pri právnom posúdení veci, keď rozhodol tak, že správnu žalobu sťažovateľov 1) až 5) proti inému zásahu orgánu verejnej správy ako nedôvodnú uznesením zamietol v zmysle § 261 SSP.

31. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 druhej vety SSP spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku. Sťažovateľom náhradu trov kasačného konania nepriznal, pretože v kasačnom konaní neboli úspešní. Kasačný súd nepriznal trovy konania ani žalovanému. Ten bol síce v konaní úspešný, má však postavenie orgánu štátnej správy a neboli vzhliadnuté výnimočné dôvody, pre ktoré by mu mali byť trovy konania v zmysle § 168 druhej vety SSP priznané.

32. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky jednomyseľne (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.